

нехтувати академічними нормами, справедливими й чесними взаєминами у закладах освіти. Академічні чесноти передбачають, передусім, повагу до особистості, гідність особи, сумлінність у науковій діяльності, етичну поведінку під час виконання своїх обов'язків.

Сучасне тлумачення автономії університету в українському суспільстві також передбачає пошук компромісу між державним управлінням і самоврядуванням. Підтвердженням цьому є Закон України «Про вищу освіту» (2014), де серед принципів управління закладом вищої освіти провідним визначається принцип автономії та самоврядування, а в його реалізації виділяються права освітнього закладу.

Отже, академічна свобода залишається основою університетського життя, однак сьогодні її необхідно перевизначити з урахуванням більш глибокої інтеграції навчальних закладів з економікою, ринком праці й програмою розвитку нації. Саме через розширення меж академічної свободи у виборі різних способів подання та засвоєння навчального матеріалу, тобто розподілу навчального процесу, здійснюється нинішня модернізація вищої школи. Головним завданням цього процесу є забезпечення підготовки майбутнього спеціаліста до самостійної професійної творчої праці шляхом активізації пошукової діяльності викладачів та студентів.

Список використаної літератури

1. Верланов Ю. Ю., Казарезов А. Я. Академічні свободи та автономія університетів: новий формат економічних відносин з державою. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. 2009. Т. 109, вип. 96. С. 32–37.
2. Герцюк Д. Академічні свободи у системі цінностей вищої освіти: еволюція і сучасний стан. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна*. 2009. Вип. 25, ч. 4. С. 16–24.
3. Дем'яненко Н. М. Європейський регіон вищої освіти: пріоритети розвитку університету. *Вісник Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2008. Вип. 125. С. 3–8.
4. Линовицька О. Академічні свободи та університетська автономія. *Вища освіта України*. 2011. № 3. С. 27–31.
5. Мокляк В. М. Автономія університету як необхідна умова реалізації академічних свобод. *Педагогічні науки*. 2017. Вип. 70. С. 80–85.
6. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні / за заг. ред. В. Лугового, С. Калашнікової. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 156 с.
7. Сінкевич Є. Г. До проблеми запровадження університетської автономії: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Наукові праці Чорноморського державного університету ім. Петра Могили. Серія: Історія*. 2009. Т. 104, Вип. 91. С. 160–163.

Тетяна ЖОВНОВАТА

ПРИЩЕПЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ – ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Актуальність статті полягає у гострій необхідності, в умовах сьогодення, підготовки висококваліфікованих, добropорядних учителів для НУШ.

Для майбутнього вчителя вкрай важливо з'ясувати для себе суть академічної доброчесності ще на ранніх етапах навчання, а після – вдосконалювати та дотримуватися її при виконанні навчальної, наукової, методичної та інших видів робіт.

Академічна доброчесність за статтею 42 Закону «Про освіту» – «це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової(творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових(творчих) досягнень». [1]

Метою статті є з'ясування таких питань як: *академічна доброчесність, академічний плагіат, самоплагіат, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання* у системі підготовки майбутнього учителя.

Ми вважаємо, що задля дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками потрібно:

1. Додавати посилання на джерела інформації, якщо були використані розробки, відомості, твердження.
2. Дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права;
3. Надавати достовірну інформацію про результати досліджень, власну педагогічну діяльність;
4. Слідкувати за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
5. Об'єктивно оцінювати результати навчання.

Та й інші працівники освіти навряд чи не погодилися б із вище наданими тезами.

Студенту педагогічного університету варто було б звернути увагу на те, що існують різні види відхилень від академічної доброчесності. Це такі як: *академічний плагіат* – це «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства»; *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти [1]. До чого може призвести свідоме недотримання академічної доброчесності? Розглянемо дане питання зі сторони як здобувача освіти (майбутнього вчителя), так і вже більш-менш досвідченого сформованого педагога.

Для вчителів, наукових працівників наслідки такої діяльності зазвичай більш серйозні, ніж для учнів: працівники закладів освіти можуть бути притягнені до відмови у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Як правило, учні не сильно бояться якогось покарання за списування, обман чи інші види академічної недоброчесності, хоч не завжди обгрунтовано. Їх може чекати таке покарання: повторне оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Л. Семененко вказує на те, що академічна доброчесність впливає не лише на цінності студента, що закладаються під час навчання у вищій школі, а й на підвищення рівня професійної підготовленості [3, с.151].

Ми переконані, що викладачі, які мають безпосереднє відношення до підготовки майбутніх учителів, повинні прищеплювати здобувачам освіти знання і усвідомлення того, як чинити правильно по відношенню до своїх майбутніх учнів, ознайомлювати їх із правилами і наслідками даного процесу.

Усі зусилля університетської спільноти повинні бути спрямовані на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності шляхом навчання, керівництва і наставництва, а також завдяки створенню позитивного, сприятливого й доброчесного освітнього і наукового середовища. [2, с.2]

А оскільки студент-педагог буде вчитися за принципами академічної доброчесності, він розумітиме, як це працює на дітях, зможе в майбутній педагогічній практиці з легкістю застосувати ці знання. Додатково для таких цілей створені спеціальні онлайн-курси, щоб педагоги (чи ті, які уже мають певний досвід роботи з дітьми, чи ті, що тільки недавно на арені освітянського життя) могли перейняти знання про сукупність правил, що є основним об'єктом цієї статті.

Отже, важливою складовою підготовки майбутнього вчителя є прищеплення академічної доброчесності з усіма виитоками – і можливостями, і наслідками. Викладачі повинні докласти зусиль для того, щоб майбутній учитель пішов

з-під їхнього крила підготовленим до усього, пов'язаного з академічною доброчесністю, а крім того ще й передавав свій досвід школярам, вчив їх грамотно і обережно ставитися до всього, що потрапляє до їхнього поля доступу.

Список використаної літератури

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII (редакція від 09.08.2019);
2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти//ЗАТВЕРДЖЕНО Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року Протокол № 11/ РЕКОМЕНДАЦІЇ для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності – С. 2;
3. *Семененко Л. П.* Академічна доброчесність–запурука якісної освіти / Семененко Лариса Петрівна // Роль бібліотеки у створенні когнітивного ресурсу суспільства знань: технології, освіта, наука : зб. наук. пр. / Наук. б-ка Харків. держ. ун-ту харчування та торгівлі, Ф-т соц. комунікацій Харків. держ. акад. культури ; редкол. Л. Г. Бакуменко [та ін]. — Електрон. та текст. дані. – Харків, 2016. С.149 – 154.

Богдан МАРКІН

ОКСФОРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЯК ЗАКЛАД АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ

Прогресивний розвиток людства у XXI столітті диктує необхідність отримання молодим поколінням вищої професійної освіти. Використання сучасних інформаційних технологій у різних галузях людської діяльності потребує навчання протягом життя – неперервної освіти. Тому в світі гостро постає питання якості фахової професійної підготовки, формування у майбутніх фахівців цифрової компетентності, навичок Soft-skills.

У цьому контексті європейська спрямованість зовнішньополітичного курсу України висуває перед вітчизняною вищою освітою завдання створення сучасної моделі університетської освіти, яка ґрунтується на вивченні найкращих зразків вітчизняного й зарубіжного досвіду.

Особливий інтерес для України становлять західноєвропейські університети, де накопичено значний досвід якісної підготовки фахівців. Серед них особливе місце займає один з найпрестижніших закладів вищої освіти в світі – Оксфордський університет.

Аналіз наукових праць показує, що проблема розвитку сучасної університетської освіти в країнах Західної Європи досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені: Н. Абашкіна, Л. Вебер, С. Вітвицька, А. Калашнікова, М. Колотилов, І. Лісунова, В. Луговий, М. Мирончук, В. Мокляк, В. Павленко, А. Ржевська, П. Скотт та ін.; окремі аспекти функціонування Оксфордського університету як зразка вищої професійної освіти